กลุ่มงานเภสัชกรรม รพ.นครพิงค์

Pharmacy Department
NKP Hospital

การพัฒนาระบบการจัดการด้านยาประจำล้อฉุกเฉินในหอผู้ป่วย

จารุวรรณ วังใน ภบ
กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลนครพิงค์ จ.เชียงใหม่

บทนำ

การสำรองยาในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลนครพิงค์ จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ยาประจำตึก (Stock ward) และยาสำรองประจำหอผู้ป่วย (Reserve drugs) โดยยาสำรองประจำหอผู้ป่วยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ยาประจำล้อฉุกเฉิน ซึ่งในแต่ละหอผู้ป่วยจะมีจำนวนรายการยาและปริมาณที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละหอผู้ป่วย โดยมีรายการยาพื้นฐานที่เหมือนกัน 4 รายการ ได้แก่ ยาฉีด Adrenaline , Diazepam , 50% glucose และ 7.5% Sodium bicarbonate

2. ยาสำรองใช้ในผู้ป่วยกรณีภาวะเร่งด่วนอื่นๆ ซึ่งรายการและปริมาณจะกำหนดโดยแพทย์ พยาบาล เภสัชกรงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน ซึ่งแต่ละหอผู้ป่วยจะมีความแตกต่างกันตามบริบทในการดูแลผู้ป่วย

จากผลการสำรวจยาสำรองประจำหอผู้ป่วย และการราวน์วอร์ดกับแพทย์ โดยมุ่งเน้นยาประจำล้อฉุกเฉิน พบปัญหาคือ ยาหมดอายุ การจัดเก็บยาไม่เหมาะสม เช่น ยาที่มีความไวต่อแสง รายการยาและจำนวนไม่ตรงตามที่กำหนด จากปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการทบทวนและหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน ผ่านทางคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดโรงพยาบาลนครพิงค์ และมีมติใช้ นวัตกรรม กล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box) แก้ไขปัญหาดังกล่าว

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ยาประจำล้อฉุกเฉินอยู่ในสภาพพร้อมใช้ มีรายการยาและปริมาณที่เหมาะสม สะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

วิธีการศึกษา

1. กำหนดรายการยาและจำนวนใน กล่องยาฉุกเฉิน (Emergency Box) โดยทีมแพทย์ เภสัชกรและพยาบาล
2. นำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดเพื่ออนุมัติ ซึ่งในที่ประชุมมอบหมายให้ งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน กลุ่มงานเภสัชกรรม เป็นผู้ดำเนินการและควบคุมดูแล
3. งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน โดยเภสัชกรผู้รับผิดชอบ ออกแบบนวัตกรรมกล่องยาฉุกเฉิน ดำเนินการจัดหากล่องยา กำหนดรูปแบบของกล่องยาฉุกเฉินให้เหมาะสมในการจัดเก็บยาแต่ละรายการ โดยพิจารณาตามชนิดของยา คือ ยาที่ไวต่อแสง ยาที่มีความเสี่ยงสูง (High Alert Drugs)
4. กำหนดอายุของยาที่จะนำมาบรรจุในกล่องยาฉุกเฉิน
5, จัดทำกล่องยาฉุกเฉิน
6. เกณฑ์ในการเปิดใช้ กล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box)
7. กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนกล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box)
8. ชี้แจงแนวทากำหนดงการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง
9. กระจาย กล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box) ไปยังหอผู้ป่วย และเก็บยาประจำล้อฉุกเฉินเดิม นำมาตรวจสอบสภาพเพื่อนำไปหมุนเวียนใช้

ผลการศึกษา

1. กำหนดรายการและจำนวนในกล่องยาฉุกเฉิน รายละเอียด ดังตารางที่ 1 และกำหนดรูปแบบกล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box) มี 2 ชนิด คือ กล่อง Standard และกล่อง Extra (มี adenosine injection * : กล่องแถบเขียว) โดยกำหนดให้กล่อง Extra สำรองในหอผู้ป่วยวิกฤตและหอผู้ป่วยอายุรกรรม

2. ยาที่นำมาบรรจุในกล่องยาฉุกเฉินต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 1 ปี ในกรณีเป็นยาที่ไวต่อแสงให้บรรจุยาในซองทึบแสง ยาที่มีความเสี่ยงสูงให้บรรจุยาในซองสีแดง (ซองยา High alert drug) รายการยานอกเหนือจากรายการยาดังกล่าว ให้บรรจุในซองยาใส หรือบรรจุลงในกล่องยาฉุกเฉินโดยไม่ต้องใส่ซองยา ถ้ามีขนาดพอดีกลับช่องจัดเก็บยา

3. กล่องยาฉุกเฉิน กำหนดให้ 1 ช่อง สำหรับจัดเก็บยา 1 รายการ โดยแต่ละช่องจะต้องระบุชื่อยาให้ชัดเจน และซองยาที่ใช้บรรจุยาจะต้องระบุชื่อยา วันหมดอายุ เพื่อความถูกต้อง ชัดเจน เมื่อมีการหยิบใช้ยา

4.กล่องที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้ จะคาดกล่องด้วยเชือกและปิดทับด้วยสติ๊กเกอร์ที่ระบุวันที่แบ่งบรรจุ วันครบกำหนดแลกเปลี่ยน และลงชื่อเภสัชกร ผู้ตรวจสอบ

5. เกณฑ์ในการเปิดใช้กล่องยาฉุกเฉิน คือ ผู้ป่วยอยู่ในภาวะระบบหัวใจและหลอดเลือดล้มเหลว และผู้ป่วยอยู่ในภาวะชัก

ผลการศึกษา

6. การปฏิบัติงานการแลกเปลี่ยนกล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box)

เปิดใช้กล่องยาฉุกเฉิน

yes

แพทย์
เขียนคำสั่งการใช้ยาในใบคำสั่งการใช้ยาของแพทย์
(Doctor order sheet)

พยาบาล
1.สรุปการใช้ยาแต่ละรายการในแบบฟอร์มการใช้ยา
โดยระบุจำนวนที่ใช้ให้ตรงตามที่ใช้จริง
2. เขียน " E.box " ลงในใบคำสั่งการใช้ยาของแพทย์ ท้ายรายการยานั้นๆ
3. Scan คำสั่งการใช้ของแพทย์ เลือก Scan แบบ " ด่วน "

เจ้าพนักงานเภสัชกรรม
1.ตรวจสอบรายการและจำนวน ตามเอกสารข้อ 1 และ 2 ให้ถูกต้อง ครบถ้วน
2.บันทึกใบรายการยาและจำนวน ที่ระบุในใบคำสั่งการใช้ยาของแพทย์
3. รายการยาอื่นๆให้คีย์เบิกตามระบบ

เภสัชกร
1.ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และ confirm คิดค่าใช้จ่าย
2.แยกใบสั่งยาและระบุ '' รอแลกกล่องยาฉุกเฉิน "

no

พยาบาล
ตรวจสอบวันครบกำหนดแลกเปลี่ยนกล่อง
ซึ่งจะระบุหน้ากล่องยาฉุกเฉิน

เภสัชกร / เจ้าพนักงานเภสัชกรรม
ตรวจสอบวันครบกำหนดแลกเปลี่ยนอีกครั้ง

แลกเปลี่ยนกล่องยาฉุกเฉินอันใหม่ให้กับ
หอผู้ป่วย ให้ตรงตามชนิดที่นำมาแลกเปลี่ยน

หมายเหตุ : กรณีที่มีการดึงเชือกกล่องยาฉุกเฉินเพื่อเปิดใช้ แต่ไม่มีการใช้ยาในกล่อง ให้นำมาแลกทุกครั้งและระบุเหตุผลในการเปิดกล่อง

ตารางที่ 1 รายการยากล่องยาฉุกเฉิน

ลำดับ	รายการยา	จำนวน	หน่วย
1	Adrenaline 1 mg/ml injection	10	ampule
2	Amiodarone 150 mg/3 ml injection	3	ampule
3	Atropine 0.6 mg/ml injection	3	ampule
4	Adenosine 6 mg/2 ml injection *	3	vial
5	10% Calcium gluconate 10 ml injection	3	ampule
6	Diazepam 10 mg/2 ml injection	1	ampule
7	50% Glucose 50 ml injection	1	vial
8	50% Magnesium sulfate 2 ml injection	2	ampule
9	7.5% Sodium bicarbonate 50 ml injection	1	ampule

ผลการศึกษา

7. แบบฟอร์มการใช้ยาประจำล้อฉุกเฉิน

ชื่อผู้ป่วย .....AN.....HN.....

ลำดับ	รายการยา	จำนวน	หน่วย	วันหมดอายุ	จำนวนที่ใช้กับผู้ป่วย
1	Adrenaline 1 mg/ml injection	10	ampule		
2	Amiodarone 150 mg/3ml injection	3	ampule		
3	Atropine 0.6 mg/ml injection	5	ampule		
4	Adenosine 6 mg/2 ml injection	3	vial		
5	10% Calcium gluconate 10 ml injection	3	ampule		
6	Diazepam 10 mg/2 ml injection	1	ampule		
7	50% Glucose 50 ml injection	1	vial		
8	50% Magnesium sulfate 2 ml injection	2	ampule		
9	7.5% Sodium bicarbonate 50 ml injection	1	ampule		

ลงชื่อ..... (พยาบาลผู้ตรวจสอบ) วันที่.....
ลงชื่อ..... (เภสัชกรผู้จ่ายยา) วันที่.....
ลงชื่อ..... (เจ้าหน้าที่ผู้รับยา) วันที่.....

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การพัฒนาระบบการจัดการด้านยาประจำล้อฉุกเฉิน โดยการใช้นวัตกรรม กล่องยาฉุกเฉิน (emergency box) ทำให้ยาประจำล้อฉุกเฉินในหอผู้ป่วยอยู่ในสภาพพร้อมใช้ มีรายการและจำนวนตามที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงยาได้อย่างรวดเร็ว สนับสนุนการปฏิบัติงานของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความสะดวก รวดเร็วในการปฏิบัติงาน และลดภาระงานของพยาบาลในการควบคุมดูแล และตรวจสอบยา

จากรายงานการเปิดใช้กล่องยาฉุกเฉินตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 (มิย.-กย.57) ถึง ปีงบประมาณ 2560 มีการเปิดใช้กล่องยาฉุกเฉิน 4,757 ครั้ง และไม่พบยาประจำล้อฉุกเฉินหมดอายุ

ปัจจุบันได้นำกล่องยาฉุกเฉิน (Emergency box) ไปใช้ใน หน่วยงานต่างๆในโรงยาบาล ห้องตรวจในโรงพยาบาลนครพิงค์ โรงพยาบาลนครพิงค์สาขาศรีดอนชัย การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และนำไปใช้ในการสอนนักศึกษาแพทย์ของศูนย์แพทย์ศาสตร์ชั้นคลินิก รพ.นครพิงค์

กิตติกรรมประกาศ

การพัฒนาระบบการจัดการด้านยาประจำล้อฉุกเฉิน สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความร่วมมือจากแพทย์และพยาบาลผู้เกี่ยวข้อง โดยมีวัตุประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับบริการตามมาตรฐาน และสามารถเข้าถึงยาฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เผยแพร่ มกราคม 2561

Contact

[name] Jaruwan wangnai
[organization] งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยใน
[address] กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลนครพิงค์
[email] Wangna.13410@gmail.com
[phone] 053-999000 ต่อ 2210-11

References

1. แนวทางเวชปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วย โรคหัวใจขาดเลือดในประเทศไทย ฉบับปรับปรุง ปี 2557
2. guideline cpr 2014 algorithm
3. คู่มือรายการยาเสำรองประจำหอผู้ป่วย ปีงบประมาณ 2560
4. คู่มือยา High Alert Drugs โรงพยาบาลนครพิงค์
5. คู่มือระบบยาโรงพยาบาลนครพิงค์

© Poster Template by Genigraphics® 1.800.790.4001 www.genigraphics.com